

INRAIL İstanbul Kuzey Demiryolu Geçiş Projesi

Konum: Türkiye

Proje Numarası: 56767

İş Sektörü: Ulaştırma

Bildirim Türü: Kamu

Çevre Kategorisi: A

Onay Tarihi:

Durum: Konsept İncelemesinden Gecti

Proje Tanımı

Türkiye Cumhuriyeti'ne, 500 milyon avroya kadar bir kredi sağlanacaktır. Proje, Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü ("AYGM") aracılığıyla yürütülecektir. Kredi gelirleri, İstanbul'u baypas edecek ve boğaz üzerinden yüksek kapasiteli geçişi sağlayacak olan 127 km uzunluğunda yeni bir demiryolu hattının inşasının finansmanında kullanılacaktır ("Proje"). Önerilen demiryolu hattı, Asya Yakası'nda Çayırova istasyonundan başlayacak ve Avrupa Yakası'nda Çatalca istasyonunda sona erecek olup, boğazın kuzey ucunda yer alan ve üçüncü köprü olarak da bilinen Yavuz Sultan Selim Köprüsü üzerinde bu amaçla tahsis edilmiş mevcut hat alanı kullanılarak Boğaz geçişi sağlanacaktır. Demiryolu hattı; çift hatlı, elektrikli, tamamen sinyalli ve karma kullanımlı olacak şekilde, yolcu ve yük taşımacılığına hizmet edecek biçimde tasarlanmıştır.

Proje, İstanbul'dan geçen ve demiryolu ile hizmet verilen üç uluslararası ticaret koridoru için kritik bir eksik halkayı tamamlamaktadır: (i) Çin ve Orta Asya'yı, demiryolu ve kısa mesafeli deniz taşımacılığı bağlantıları aracılığıyla Avrupa'ya bağlayan Trans-Hazar Orta Koridoru; (ii) Asya'yı Orta Doğu ve Türkiye üzerinden demiryolu ile Avrupa Birliği'ne bağlamayı hedefleyen Irak Kalkınma Yolu Koridoru; ve (iii) Türkiye'nin uluslararası ticaretinin üçte birini oluşturan Türkiye-AB Koridoru.

Projenin amaçları: (a) Türkiye'nin ulusal lojistik ağının dayanıklılığını, verimliliğini ve rekabet gücünü artırmak; (b) Demiryolu yük taşımacılığı kapasitesini önemli ölçüde artırmak ve demiryolunun taşıma türleri içindeki payını yükseltmek; (c) Özel sektör yatırımlarına teşvik etmek ve lojistik hizmetlerinde inovasyonu teşvik edecek uygun koşulları oluşturmak; (d) İstanbul Havalimanı (IST) ile Sabiha Gökçen Havalimanı'nın (SAW) demiryolu ağına bağlanması yoluyla erişilebilirliği artırmak.

Proje; Dünya Bankası, Asya Altyapı Yatırım Bankası, İslam Kalkınma Bankası, Asya Kalkınma Bankası ve OPEC Uluslararası Kalkınma Fonu tarafından eş finansman ile desteklenecektir.

Proje Hedefleri

Proje, İstanbul Boğazi üzerinden güvenli, sürdürülebilir ve düşük karbonlu yolcu ve yük demiryolu taşımacılığının geliştirilmesini kapsamaktadır. Çayırova istasyonundan başlayıp Çatalca istasyonunda sona erecek yeni yüksek hızlı demiryolu hattı aracılığıyla uluslararası ticaretin daha da kolaylaştırılması hedeflenmektedir. Proje, Türkiye'nin Avrupa Birliği ve diğer önemli uluslararası demiryolu ticaret koridorlarıyla bağlantısını güçlendirmektedir.

Geçiş Etkisi

ETI (Öngörülen Geçiş Etkisi) Puanı: 64

Proje, Yeşil ve Entegre geçiş etkisi özelliklerine katkıda bulunacaktır.

1.Yeşil: Projenin, taşıma türleri arasında geçişi teşvik etmesi ve CO₂ emisyonlarında azalmaya yol açması beklenmektedir. Yeni demiryolu altyapısının devreye girmesiyle, karbon yoğun karayolu trafiğinin bir kısmının demiryolu ile karşılanması öngörülmektedir.

2.Entegre: Proje, Türkiye'nin yurtiçi ve sınır ötesi bağlantısını iyileştirecektir. Hizmet kalitesini artırırken kapasiteyi yükseltecek ve İstanbul Boğazı geçişinde Marmaray'a yüksek kapasiteli bir kara demiryolu alternatifi sunacaktır.

Müşteri Bilgileri

Türkiye Cumhuriyeti Devleti

Borçlu, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından temsil edilen Türkiye Cumhuriyeti olacaktır. Proje, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü tarafından yürütülecektir.

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) Finans Özeti

500.000.000,00 Avro

Azami 500 milyon Avro tutarında kredi.

Toplam Proje Maliyeti

7.799.000.000,00 Avro

Yaklaşık 127 km uzunluğundaki demiryolu hattı için toplam proje maliyeti 7,799 milyar Avro (yaklaşık 8,1 milyar ABD Doları) olarak tahmin edilmektedir.

Dünya Bankası, Asya Altyapı Yatırım Bankası, İslam Kalkınma Bankası, Asya Kalkınma Bankası ve OPEC Uluslararası Kalkınma Fonu eş finansörler olarak yer alacaktır.

İlave Katkı

Bankanın ek katkısı, ticari kredi verenler tarafından piyasada bulunmayan kredi büyüklüğü ve vade sunulmasından kaynaklanmaktadır.

Çevresel ve Sosyal Özet

Çevresel ve Sosyal Kategorizasyon:Proje, demiryolu güzergâhının uzunluğu ve ölçeği, tünel ve viyadüklerin yoğun kullanımı ile İstanbul bölgesinin çevresel ve sosyal hassasiyeti nedeniyle EBRD Çevresel ve Sosyal Politikası (ESP) (2024) kapsamında "A" kategorisinde sınıflandırılmıştır.

Çevresel ve Sosyal Hususlar: Proje; Çayırova ile Çatalca arasında, Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nün demiryoluna ayrılmış platformu üzerinden boğaz geçişi sağlayan, 127 km uzunluğunda, elektrikli ve çift hatlı yeni bir demiryolu hattının inşasını kapsamaktadır. Ön incelemeler; arazi edinimi ve buna bağlı ekonomik yerinden edilme, ormanlık alanlar ve su yolları üzerindeki potansiyel etkiler, otoyol koridoru ile kümülatif etkiler, gürültü ve titreşim, kazı malzemesi yönetimi, hidroloji ve yeraltı suyu, inşaat sırasında toplum sağlığı ve güvenliği riskleri, büyük ölçekli işgücü için çalışma koşulları, iklim dayanıklılığı ve kültürel miras üzerindeki olası etkiler gibi başlıca çevresel ve sosyal konulara işaret etmektedir. Tünel ve viyadük kullanımı ile mevcut otoyol koridorunun kısmen kullanılması, arazi edinimi ve ekonomik yerinden edilme dahil olmak üzere potansiyel etkileri azaltmakta olup, sınırlı fiziksel olarak yer değiştirmesi gerekeceği öngörülmektedir. AYGM, Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi (ESIA) Raporu, Paydaş Katılım Planı, Yeniden Yerleşim Çerçevesi ve Çevresel ve Sosyal

Yönetim Planı'nı hazırlamıştır. Etkilerin kapsamı ve mevcut/planlanan azaltıcı önlemlerin yeterliliği, EBRD tarafından yürütülen tamamlayıcı bir değerlendirme kapsamında incelenmektedir.

İlave Değerlendirme:

EBRD, mevcut çevresel ve sosyal dokümantasyonun ayrıntılı incelemesini yapmak üzere bağımsız danışmanlar görevlendirmiştir. Bu çalışma, bir boşluk analizi ve tamamlayıcı biyolojik çeşitlilik değerlendirmesini içerecek ve yeni bir açıklama paketinin parçasını oluşturacaktır. Çalışma, Proje'nin EBRD Çevresel ve Sosyal Politikası ve Çevresel ve Sosyal Gereklilikler (ESR) ile uyumunu sağlamak için gerekli ilave çalışmalar, yönetim önlemleri veya azaltıcı tedbirleri belirleyecektir. Bulgular, nihai Çevresel ve Sosyal Eylem Planı'na (ESAP) girdi sağlayacaktır.

Bilgi Açıklaması ve Paydaş Katılımı:

Paydaş Katılım Planı, EBRD'nin tamamlayıcı değerlendirmesi sırasında EBRD gerekliliklerine göre gözden geçirilmektedir. Proje Kategori A kapsamında olduğundan, Teknik Olmayan Özet, tamamlayıcı değerlendirmeler ve ESAP dahil ESIA paketi, Yönetim Kurulu değerlendirmesinden en az 120 gün önce kamuya açıklanacaktır. Etkilenen topluluklar, yerel idareler ve diğer paydaşlarla etkileşim, proje hazırlığı boyunca devam edecektir.

Çevresel ve Sosyal Eylem Planı:

Belirlenen boşlukların giderilmesi ve EBRD Çevresel ve Sosyal Politikası'na uyumun sağlanması amacıyla AYGM ile bir ESAP üzerinde mutabakata varılacaktır. Eylemler; biyolojik çeşitlilik yönetimi, arazi edinimi ve geçim kaynaklarının iyileştirilmesi, yüklenici yönetimi, toplum sağlığı ve güvenliği, izleme ve sürekli paydaş katılımına ilişkin tedbirleri içermesi beklenmektedir.

Bu PSD, çevresel ve sosyal durum tespiti tamamlandıktan sonra güncellenecektir.

Teknik İşbirliği ve Hibe Finansmanı

Banka, Proje'nin Banka gerekliliklerine uygun olarak geliştirilmesi ve uygulanması için teknik destek sağlamıştır. Bu teknik işbirliğinin kapsamı:

- İklim durum tespitinin yürütülmesi ve gözden geçirilmesi
- Çevresel ve sosyal durum tespitinin yürütülmesi ve gözden geçirilmesi

TC programı, ilave değişikliklere ve teyide tabidir.

Şirket İletişim Bilgileri

Enver MAMUR - Deputy General Director of Infrastructure Investments
enver.mamur@uab.gov.tr
+90 312 203 10 00
<https://aygm.uab.gov.tr/>
Adres: Hakkı Turaylıç Cad. No:5 06338 Emek/Çankaya/ANKARA

PSD'nin en son güncellendiği tarih

13 Mart 2026

Geçiş Etkisi

EBRD'nin geçiş etkisini ölçmeye yönelik yaklaşımına dair daha fazla bilgi edinmek için [buraya](#) tıklayınız.

İş Fırsatları

İş fırsatları veya satın almayla ilgili konular için müşteri firma ile irtibat kurunuz.

Satın almayla ilişkili olmayan EBRD proje soruları için irtibat bilgileri:

Tel: +44 20 7338 7168

E-posta: projectenquiries@ebrd.com

Kamu sektörü projeleri için [EBRD Satın Alma](#) bağlantısını ziyaret ediniz:

Tel: +44 20 7338 6794

E-posta: procurement@ebrd.com

Genel Sorular

Diğer sorularınızı [EBRD Soru Formu](#) aracılığıyla sorabilirsiniz.

Çevresel ve Sosyal Politika (ESP)

[ESP](#) (Çevresel ve Sosyal Politika) ve buna ilişkin Performans Gereklikleri (PR'ler), EBRD'nin "çevresel uygunluğu ve sürdürülebilir kalkınmayı desteklemek" yönündeki taahhüdünü uygulamaya koyma yöntemlerini belirler. ESP ve PR'ler, kamunun aydınlatılması ve kamuoyunun görüşünün alınması hakkındaki ulusal kanunların ilgili gerekliklerine müşterilerin uymasına ve müşterinin ve projenin özellikle çevresel ve sosyal performansına dair paydaşlardan kaygı ve şikâyetlerin alınması ve çözümünün kolaylaştırılmasına yönelik bir şikâyet mekanizması kurmasına dair özel hükümleri kapsar. EBRD ayrıca müşterilerinden, projeden doğan risk ve etkiler ile ilgili gerekli bilgileri projenin çevresel ve sosyal risk ve etkilerinin doğası ve ölçeği ile orantılı olarak uygun şekilde açıklamasını veya paydaşları ile anlamlı istişareler gerçekleştirmesini, paydaşlarının geri bildirimlerini dikkate almasını ve bunlara cevap vermesini ister.

EBRD'nin bu konudaki uygulamalarına dair diğer bilgiler [ESP](#)'de ortaya konulmuştur.

Ahlaki Bütünlük ve Uyum

EBRD Uyumdan Sorumlu Yetkili Ofisi (OCCO) iyi yönetimi teşvik eder ve Bankanın tüm faaliyetlerinde uluslararası iyi uygulama örneklerine uygun olarak yüksek ahlaki bütünlük standartlarının uygulanmasını sağlar. Projelerin ahlaki bütünlük veya saygınlığa ilişkin Banka için kabul edilemez riskler taşımadığından emin olmak adına tüm Banka müşterilerinde ahlaki bütünlük durum tespiti çalışması yürütülür. Banka, sorunların proje değerlendirme ve onay aşamalarında tespit edilmesi ve çözülmesinin, Banka işlemlerinin ahlaki bütünlük içinde yerine getirilmesi açısından en etkili yöntem olduğuna inanmaktadır. OCCO bu koruyucu çalışmalarda kilit rol oynar ve yatırım sonrasında da projelerdeki ahlaki bütünlük risklerinin izlenmesine yardımcı olur.

OCCO ayrıca EBRD'nin finanse ettiği projelerde sahtekarlık, yolsuzluk ve görevi suiistimal iddialarını araştırmaktan sorumludur. Sahtekarlık veya yolsuzluktan şüphelenen Banka içinden veya dışından herkes, Uyumdan Sorumlu Yetkiliye compliance@ebrd.com adresi üzerinden e-posta yoluyla yazılı bir rapor sunmalıdır. Raporlanan tüm konular OCCO tarafından takip edilecektir. Anonim olanlar da dahil olmak üzere tüm raporlar incelenecektir. Raporlar Bankanın veya Bankanın faaliyet gösterdiği ülkelerin dillerinden herhangi birinde olabilir. Raporlardaki bilgiler iyi niyet temelinde sunulmalıdır.

Bilgiye Erişim Politikası (AIP)

AIP (Bilgiye Erişim Politikası), 1 Ocak 2020 tarihinde yürürlüğe girmesinden itibaren EBRD'nin strateji, politika ve faaliyetlerinin daha iyi öğrenilmesini ve anlaşılmasını sağlamak amacıyla bilgi açıklama ve paydaşlar ile istişare etme yöntemlerini ortaya koymaktadır. EBRD internet sitesindeki bilgiler için lütfen [Bilgiye Erişim Politikası](#) sayfasını ziyaret ediniz.

Diğer sorularınızı [EBRD Soru Formu](#) aracılığıyla sorabilirsiniz.

Bağımsız Proje Hesap Verebilirlik Mekanizması (IPAM)

Eğer çevresel, sosyal veya kamuyu aydınlatmaya ilişkin endişeleri Müşteri veya Banka ile (örn. Müşterinin Proje düzeyinde şikâyet mekanizması yoluyla veya Banka yönetimiyle doğrudan

iletişime geçilerek) ele alma çalışmaları başarısız olursa bireyler ve kurumlar endişelerini EBRD'nin Bağımsız Proje Hesap Verebilirliğı Mekanizması (IPAM) aracılığıyla ele alma yoluna da gidebilirler.

IPAM, Projeye ilişkin, bir zarara yol açmış (veya açması muhtemel) hususları bağımsız olarak değerlendirir. Mekanizmanın amacı; çevresel, sosyal ve kamuyu aydınlatmaya ilişkin sorunları özlemek için Proje paydaşları arasında diyalog kurulmasını desteklemek; Bankanın [evresel ve Sosyal Politikasına](#) veya [Bilgiye Erişim Politikasının](#) Projeye özel hükümlerine uyup uymadığını tespit etmek ve eğer varsa bu politikalarla ilgili uyumsuzlukları ele almak, aynı zamanda Banka açısından gelecekteki uyumsuzluk sorunlarını onlemektir.

Lütfen IPAM ve yetkileri hakkında daha fazla bilgi almak ve inceleme için nasıl [Talep gnderebileceğinizi](#) renmek için [Bağımsız Proje Hesap Verebilirlik Mekanizması web sayfasını](#) ziyaret edin veya IPAM hakkında ve nasıl talep gnderebileceğinize dair rehberlik ve daha fazla bilgi almak için ipam@ebrd.com e-posta adresi üzerinden IPAM'a ulaşın.